

fialová

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Vážení,

dovolujeme si Vás touto cestou oslovit a zároveň informovat o některých skutečnostech, které se bezprostředně dotýkají Vašeho podnikání a na které by bylo vhodné pamatovat.

Jedná se o problematiku spojenou s trestní odpovědností právnických osob a o zákonné ručitelství za odvod DPH Vašich obchodních partnerů. Dále pak o blížících se zásadních změnách v oblasti ochrany osobních údajů.

TRESTNÍ ODPOVĚDNOST PRÁVNICKÝCH OSOB

V poslední době mediálně velmi exponované téma je právě trestní odpovědnost a trestní stíhání právnických osob. Sice se v našem právním systému nejedná o žádnou novinku, ale aktuálně dochází ke **stále častější aplikovatelnosti odpovědnosti právnické osoby** ze strany orgánů činných v trestním řízení a stále více právnických osob je tedy trestně stíháno.

V prosinci loňského roku došlo ke změně zákona o trestní odpovědnosti právnických osob, kdy nově může být právnická osoba stíhána za všechny trestné činy uvedené ve zvláštní části trestního zákoníku s výjimkou cca 20 trestných činů (v tomto negativním výčtu jsou zejména trestné činy spojené s brannou povinností, nebo se specifickým postavením pachatele – např. matka apod.). **Značně se tedy rozšířilo spektrum trestní odpovědnosti právnických osob**, kdy do té doby mohly být právnické osoby stíhány za cca 80 trestných činů, nyní již za cca 240.

Tento okamžik je velmi zásadní, neboť se tím podstatně rozšiřuje odpovědnost právnických osob za trestné činy, které spáchají zaměstnanci a další spolupracovníci právnické osoby, ve prospěch dané právnické osoby nebo v rámci její činnosti. **Nově tedy individuální porušení zákona ze strany zaměstnance, nebo jiné spolupracující osoby, může častěji**

znamenat trestní stíhání právnické osoby jako celku.

Spolu s tímto rozšířením odpovědnosti jde ruku v ruce i fakt, že orgány činné v trestním řízení mají stále větší tendenci právnické osoby nejen prošetřovat, ale nakonec proti nim i trestní stíhání zahájit a obvinít je. Dle statistiky bylo pravomocně odsouzeno **do dnešního dne 176 právnických osob**, zhruba vůči trojnásobku z nich bylo zahájeno trestní stíhání.

Zjednodušeně řečeno lze také říci, že zejména s ohledem na mediální zájem u právnických osob neplatí známá presumpce nevinu, ale naopak, právnická osoba musí aktivně prokázat, že s daným trestným činem svého zaměstnance anebo jiné spolupracující osoby nemá a neměla nic společného.

ZÁKONNÉ RUČENÍ ZA ODVOD DPH

I tento institut ručení je v zákoně stanoven již delší dobu, ale opět až v současnosti dochází k jeho praktickému uplatňování ze strany finančních úřadů.

V souladu s ust. § 109 zákona o DPH **ručí podnikatel téměř vždy za to, že jeho obchodní partner odvede DPH státu v příslušné výši.** Zákon o DPH však výslovně uvádí, že této své odpovědnosti se **ručící podnikatel zproští pouze tehdy**, pokud důsledně prověřuje své dodavatele a zároveň nemohl při vynaložení veškeré odborné péče vědět, že z uvedeného zboží a/nebo služeb nebude státu odvedena příslušná DPH.

Jedná se tedy o případy, kdy dodavatel neuhradí své daňové povinnosti vůči státu a příslušný finanční úřad se tak obrátí na objednatele. **V takovém případě musí být ve společnosti**

nastaveny skutečně fungující mechanismy, za jejichž pomoci oslovený ručící podnikatel prokáže příslušnému finančnímu úřadu, že dodržel vše, co bylo nezbytně třeba, a tím se vyviní z povinnosti odvést příslušnou DPH za svého dodavatele.

Toto ustanovení zákona o DPH je cíleno zejména na ochranu proti tzv. karuselovým (kolotočovým) obchodům.

Jelikož daňové úniky mohou být i trestným činem, přivádí nás to zpět k již zmiňované novele zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a k jakémusi závěrečnému rozuzlení uvedené problematiky, kterým je **institut vyvinění**.

S rozšířením aplikovatelnosti trestního postihu právnických osob a institutu ručení za odvod DPH dochází ze strany kompetentních orgánů k vytvoření relevantní judikatury, případně metodik, které dávají poctivým podnikatelům určitá

doporučení, jak se ze své zákonem pevně stanovené odpovědnosti tzv. vyvinut, tedy zbavit se své trestní odpovědnosti a/nebo povinnosti odvést DPH za svého obchodního partnera, který tak neučinil, přestože mu to zákon jasně ukládá.

Pokud se chce právnická osoba vyvinut, musí prokázat, že zavedla ve své společnosti takové mechanismy, kterými se v maximální možné míře snažila předejít tomu, aby její zaměstnanci nebo osoby s ní jakkoliv spřízněné páchali trestnou činnost v její prospěch či v rámci její činnosti, resp. že pečlivě vybrala a prověřila svého obchodního partnera, tudíž nemohla předpokládat, že nesplní svou zákonnou povinnost odvodu DPH.

Tyto postupy musí být ze strany společnosti skutečně uplatňované, nemohou být pouze na papíře. Jedná se zejména o nejruznější interní směrnice, pracovní a organizační řády,

metodiky apod., ale i pravidelné školení zaměstnanců a dalších osob.

Naše kancelář je samozřejmě připravena Vám se sestavením a aplikací interních předpisů pomoci, stejně jako s organizací a zajištěním nezbytných školení tak, aby Vám pomohla předcházet riziku trestního stíhání a/nebo vzniku ručitelské povinnosti, případně, **pokud taková situace již vznikne,** tak poskytnout příslušným orgánům **reálné a fungující podklady pro Vaše vyvinění.**

OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Nakládání s osobními údaji je nezbytnou součástí podnikatelských aktivit většiny z Vás, ať již jako **správce** (tedy těch, kteří jakkoli osobní údaje shromažďují a určují účel a prostředky jejich zpracování) či **zpracovatelů** (zpracovávajících osobní údaje pro správce) **osobních údajů,** jejichž subjekty jsou fyzické osoby (typicky rezidenti EU).

Oblast nakládání s osobními daty přitom v nejbližší době čeká řada zásadních změn, neboť od **25. května 2018,** tedy s účinností obecného nařízení o ochraně osobních údajů (dále jen „**Nařízení**“), přijde celé spektrum nových povinností, které nutně vyvolají změny v příslušné oblasti Vašich vnitřních procesů.

Nařízení se týká všech, kteří zpracovávají **osobní údaje zaměstnanců, zákazníků, či dodavatelů** bez ohledu na to, zda se jedná o právnickou osobu nebo jednotlivce. Důraz je kladen na **odpovědnost správce a zpracovatele** za řádné dodržování požadavků Nařízení a tyto tak vede k přijetí funkčních opatření, jimiž budou moci toto dodržování prokázat.

Správce je především povinen poskytovat subjektům osobních údajů zcela transparentní, snadno dostupné a především srozumitelné informace.

O všech činnostech zpracování jsou správce a zpracovatel **povinni vést záznamy**, jejichž náležitosti jsou podrobně v Nařízení popsány, a které musí být správce či zpracovatel připraven kdykoli předložit dozorovému úřadu – Úřadu pro ochranu osobních údajů (dále jen „ÚOOÚ“).

Nařízení nově obsahuje seznam doporučených organizačních a technických prostředků, které by správci a zpracovatelé měli přijmout v rámci zabezpečení osobních údajů (nejčastější pak využita tzv. pseudoanonymizace osobních údajů).

Pokud při obchodním vztahu vytváříte či využíváte databáze osobních údajů nebo automatizovaně vytváříte profily chování, vězte, že souhlas s tímto zpracováním nebude moci být jako dosud prostou součástí obchodních podmínek, ale bude jej nutné zcela jasně oddělit **do samostatného dokumentu týkajícího se výhradně**

ochrany osobních údajů. Uzavření smlouvy dále nebude moci být podmíněno udělením souhlasu, a ten bude moci samostatně udělit (tj. bez zákonného zástupce) jen osoba starší 16 let (nebo 13 let, pokud český zákonodárce hranici sníží).

Zároveň je nutné upozornit, že souhlas splňující výše uvedené parametry bude nutno získat i zpětně pro osobní údaje, kterými již disponujete.

Určité ulehčení v povinnostech správce lze spatřovat například ve zrušení informační povinnosti správce vůči ÚOOÚ, nebude tak nadále třeba oznamovat zahájením zpracování osobních údajů.

Na druhou stranu budou muset správci (zpracovatelé) nově podle Nařízení ještě před zahájením zpracování osobních údajů **vypracovat posouzení vlivu zpracování údajů na subjekty údajů z hlediska hrozících rizik při**

hodnocení povahy, rozsahu, kontextu a účelů zpracování. V případě nalezení rizika, které nelze zmírnit přiměřenými prostředky (pokud jde o dostupnost technologií a nákladů na jejich zavedení), má správce povinnost zpracování konzultovat s ÚOOÚ.

S tím souvisí další novinka v podobě **jmenování pověřence pro ochranu osobních údajů**. Nařízení konkrétně vymezuje, v jakých případech je jmenování pověřence pro ochranu osobních údajů povinné – tj. především v případě hlavní činnosti správce nebo zpracovatele spočívající v operacích zpracování, které vyžadují rozsáhlé pravidelné a systematické monitorování občanů. **Pověřenec pro ochranu osobních údajů** může být pracovníkem správce či zpracovatele, nebo může své úkoly plnit na základě smlouvy o poskytování služeb. Role správce v sobě nese i sledování zabezpečení osobních údajů a za určitých podmínek i hlášení jakéhokoli jejich porušení ÚOOÚ.

Zásadně rozšířena jsou i práva subjektů osobních údajů.

Závěrem lze shrnout, že každý správce či zpracovatel by měl ke změnám, které Nařízení brzy přinese, přistupovat s náležitou pečlivostí a přizpůsobit jim náležitosti zpracování osobních údajů již od počátku jeho účinnosti, neboť výše uvedené nové povinnosti budou zároveň spojeny s přísnějšími **pokutami**, jež mohou dosáhnout **až výše 20.000.000 EUR** nebo **4 %** z celosvětového ročního **obratu** podniku.

Ačkoli nová úprava vstoupí plně v účinnost až za rok, příslušné procesy a dokumenty je třeba začít přizpůsobovat již nyní.

ZÁVĚR

Pokud by Vás uvedená problematika zajímala podrobněji, nebo byste měli zájem o úpravu či nové sestavení Vašich interních předpisů, případně o proškolení zaměstnanců tak, aby lépe splňovalo aktuální legislativní úpravu, neváhejte se **KDYKOLIV** obrátit na naši advokátní kancelář.

KONTAKT

Telefon

+420 225 341 414

E-mail

info@fialova-ak.cz

Webové stránky

www.fialova-ak.cz